Työ ja turva -osasto/AT/ea 9.6.2020 HE 93/2020 vp

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain 11 luvun 4 b ja 4 c §:n muuttamisesta sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden työttömyysturvalain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien muuttamisesta (HE 93/2020)

Esitetyt muutokset liittyvät työnhakijoiden työttömyysturvaoikeuden ja yrittäjien starttirahaoikeuden turvaamiseen sekä työ- ja elinkeinotoimiston tehtävien hoitamiseen COVID-19-pandemian aikana. Hallituksen esityksen mukaan pandemian pitkittyessä työttömyysturvalain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain väliaikaisten pandemiaan liittyvien säännösten voimassaoloa on tarpeen jatkaa. Samalla tehtäisiin eräitä pandemiaan liittyviä väliaikaisia muutoksia.

SAK pitää kannatettavana, että väliaikaisten lakien voimassaoloaikoja yhdenmukaistetaan ja jatketaan vuoden loppuun saakka.

Työnhakijan haastattelut

Korostamme, että työnhakijoilla tulee viimeistään kolmen kuukauden työttömyyden jälkeen olla oikeus määräaikaishaastatteluun tilanteensa läpikäymiseksi ja tarpeellisten palveluiden tarjoamiseksi. Kokonaan työttömäksi jääneiden lisäksi määräaikaishaastattelu on tarpeellinen lomautetuille, joiden lomautus on jatkunut kolme kuukautta. Lomautuksen pitkittyessä on tarpeen arvioida lomautetun palvelutarve ja erityisesti mahdolliset koulutustarpeet.

Näin ollen on hyvin tärkeää, että toimeenpanossa huolehditaan haastattelun toteuttamisesta vähintään kolmen kuukauden välein kaikille sitä tarvitseville työnhakijoille. Alueellisten TE-toimistojen resurssien tulee olla turvatut tämän tehtävän toteuttamiseen.

Verkkopalvelun käyttö ja työnhaun voimassaolo

Työnhaun voimassaolon takautuva korjaaminen olisi mahdollista 16.3.2020 lähtien myös tilanteissa, joissa työnhaun muutoksesta ilmoittaneen henkilön työnhaku on katkennut hänen laiminlyötyään palvelutarpeen arvioinnin tai työllistymissuunnitelmaluonnoksen laatimisen. TE-toimistolla ei kuitenkaan ole keinoa selvittää niitä henkilöitä, joiden työnhaku ja oikeus työttömyysetuuteen tulisi palauttaa siirtymäsäännöksessä tarkoitetulla tavalla voimaan takautuvasti ennen lain voimaantuloa. Säännöksen takautuva soveltaminen edellyttääkin henkilön pyyntöä. Tämän vuoksi SAK pitää erittäin tärkeänä tiedotusta muutoksista.

Työ ja turva -osasto/AT/ea 9.6.2020

Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia muutettaisiin luonnoksen mukaan siten, että opintojen etenemistä koskevasta vaatimuksesta olisi mahdollista poiketa, jos opintojen eteneminen on viivästynyt COVID-19-pandemian vuoksi. Lisäksi työttömyysetuudella tuettujen omaehtoisten opintojen 24 tai 48 kuukauden enimmäistukiaikaa voitaisiin jatkaa enintään 31.12.2020 asti, jos opintojen eteneminen on viivästynyt COVID-19-pandemian vuoksi. Muutos koskisi opintoja, joiden enimmäisaika olisi päättymässä ennen vuoden 2020 loppua.

Esitykset opintojen etenemisen seurannan poikkeamisesta ja enimmäistukiaikojen pidentämisestä koronatilanteen vuoksi ovat tarpeelliset. SAK:n huoli on, että osa työttömyysturvalla omaehtoisia opintoja suorittavista työttömistä saattaa kuitenkin joutua aikarajauksen vuoksi väliinputoajiksi. Näin voisi tapahtua heille, joiden omaehtoisten opintojen enimmäisaika ei olisi päättymässä vielä vuonna 2020, mutta joiden opinnot eivät ole voineet tai eivät voi edetä suunnitellusti pandemian aiheuttamien muutosten vuoksi tänä vuonna.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot Työvoimapoliittinen asiantuntija Alli Tiensuu, alli.tiensuu@sak.fi